

ایران، تحریم اقتصادی آمریکا و یک دیدگاه ویژه

رسیده است.

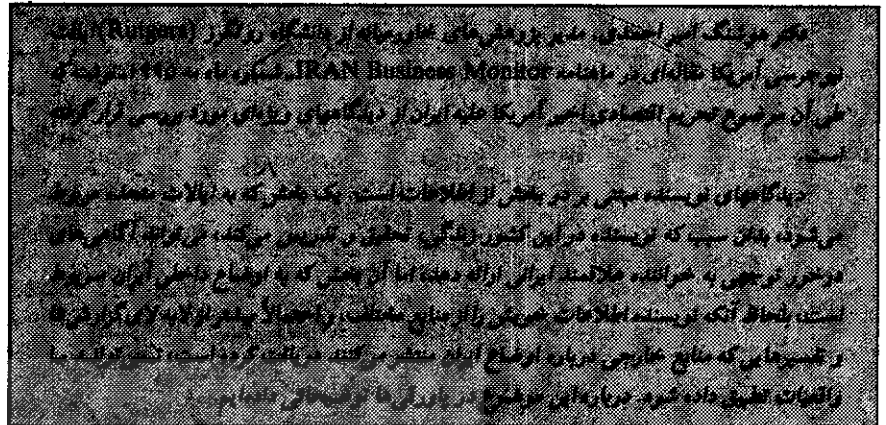
تأثیر منفی تحریم بر اقتصاد آمریکا

گرچه تأثیر این حمله جدید بر اقتصاد ایران بسیار اندک خواهد بود، اما بطور حتم بر تجارت آمریکا اثراتی محسوس خواهد گذاشت. آمریکا از نفت به عنوان اسلحه سیاسی استفاده می‌کند در حالیکه شرکت‌های آمریکا اعتبار خود را به عنوان عرقه کنندگان معتبر در بازار جهان از دست می‌دهند. شرکت‌های نفتی آمریکائی مجبور خواهند شد که فروشندگان جدیدی به غیر از ایران پیدا کنند و به همین خاطر باید اصلاحاتی در دستگاه‌های پالایشگاه‌های خود برای پذیرش نفت خام جدید انجام دهند و در نتیجه فرصت‌های بسیاری را در آینده از دست خواهند داد. در ضمن فراموش نکنیم که هزاران آمریکائی بر اثر این تحریم بیکار خواهند شد.

تأثیر منفی سیاسی این رویکرد جدید آمریکا بر منافع آمریکا بیشتر خواهد بود زیرا نیروهای اسلامی بنیادگرا به زبان گروايشات مثبت در سیاست داخلی و بین‌المللی دولت ایران تقویت خواهند شد، سیاست داخلی و بین‌المللی مثبت دولت ایران را باید در ظهور ملی‌گرایی، تفکر جدائی دین از سیاست^{۱۲}، توسعه جامعه مدنی، گشودن درها به روی غرب و جستجو برای متحدان بین‌المللی راهبردی (استراتژیک) دنبال کرد.

ایران علی‌رغم کاستی‌های مختلف از معدود دولتهای منطقه است که رئیس‌جمهور و پارلمانی انتخاب شده از سوی مردم دارد. جمهوری اسلامی در دل خود فضای سیاسی پرهیجان و کثرت در دیدگاه‌ها و ابزار و وجودها را پرورش داده است. روشنفکران در مجلات پرخواننده درباره فروکو (Foucault)^{۱۳} و مارکس بحث می‌کنند و مردم آزادانه سیاست‌های دولت را به باد انتقاد می‌گیرند. قدرت هرچه بیشتر در دستان [آقای] هاشمی‌رفسنجانی و فن سالاران (تکنوکرات‌های) لائیک^{۱۴} او قرار گیرد این گرایش‌ها مثبت تسریع خواهد شد.

یکی از اشکالات عمده اعمال تحریم و خشونت سیاسی علیه ایران این است که افراطیون مسلمان

عنوان با مسماى «بازبینی اهمیت راهبردی (استراتژیک) ایران» تشکیل شد، پذیرفت.

سیاست مهار دو جانبه دولت کلینتون^{۱۵} در آغاز برای دگرگون کردن رفتار ایران طراحی شده بود. هنگامی که سیاست مهار دو جانبه با شکست مواجه شد، دولت کلینتون به قصد به انزوا کشیدن ایران اقدامات شدیدتری را علیه این کشور آغاز کرد. دستور جدید کلینتون علیه ایران نیز برای اثبات این نکته بود که به اتحادیه اروپا نشان دهد که آمریکا با دولت‌های «سرکش» داد و ستد نمی‌کند.

اما آیا رویکرد جدید آمریکا موفق به دگرگون‌سازی ایران در جهت سازش با منافع آمریکا خواهد شد؟ پاسخ منفی است.

کارشناسان داخل و خارج از دولت کلینتون در این نکته هم عقیده‌اند که تحریم اقتصادی علیه ایران هیچ تأثیر اقتصادی مهمی برای جمهوری اسلامی ایران در پی نخواهد داشت.

غیر محتمل است که ژاپن و جامعه اروپا به رهبری آمریکا مشترکاً به تحریم ایران و خفه کردن اقتصاد آن، برای متنبه کردن این کشور و ایجاد تغییر در خط مشی خارجی و داخلی دولت ایران مبادرت کنند. از طرف دیگر، درآمد نفت اکنون مانند دوران قبل از انقلاب در اقتصاد کشور ایران نقش محوری و اساسی ندارد؛ زیرا درآمد سرانه نفتی ایران از ۱۳۰۰ دلار در آخرین سالهای رژیم شاه به کمتر از ۲۰۰ دلار در حال حاضر

بیل کلینتون، رئیس‌جمهور آمریکا تجارت با ایران را ممنوع اعلام کرد. برای توجه این ممنوعیت، دولت کلینتون برنامه‌های امنی ایران، دخالت ایران در تروریسم بین‌المللی و مخالفت با فرآیند صلح خاورمیانه را بهانه قرار داده است؛ اما کارشناسان و قدرتهای بزرگ جهان در مورد ماهیت و واقعیت اتهاماتی که به آنها اشاره شد اتفاق نظر اندکی دارند.

وانگهی، طرح این گونه اتهامات علیه ایران تازگی ندارد و هیچ اتفاق یا تحول جدید و مهمی در این موارد طی ماهها و هفته‌های اخیر رخ نداده است تا تحریم شتاب‌زده آمریکا را توجیه کند. اقدام ناپخته آمریکا علیه ایران، تا حدی این گمان را در ذهن برمی‌انگیزاند که بیل کلینتون می‌خواهد قبل از آغاز مبارزات انتخاباتی، به دستاویزی دست یابد. هدف دیگر دولت آمریکا از تحریم ایران این است که این کشور را به جای اتحاد شوروی سابق یک شرنوبل^{۱۶} برای جهان بنمایاند.

بدگمانی آمریکا علیه ایران موجه جلوه نمی‌کند زیرا ایران اخیراً در قبال مسائل مختلف جهان موضع مصلحت‌گرایانه‌تری در پیش گرفته، اما در نگرش خصمانه آمریکا نسبت به ایران تغییری حاصل نشده است.

موضوع شگفت‌آور این بود که علی‌رغم موضع معتدل ایران، وزارت امور خارجه آمریکا حتی درخواست و دعوت‌نامه سه مقام بلند پایه ایرانی را برای شرکت در کنفرانسی که در ماه قبل در واشنگتن تحت

